

Ахромсева Ангеліна Вадимівна,
аспірант наукової лабораторії
з проблем протидії злочинності
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

НАУКОВИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ НЕЗАКОННОГО ВТРУЧАННЯ В РОБОТУ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТООБИГУ СУДУ

У контексті сучасного українського державотворення й правотворення, входження права України у європейський правовий простір актуалізується проблема відродження довіри до правосуддя. Розв'язання цієї суспільно значущої проблематики поглиблюється й війною в Україні, яка додатково зумовлює нові виклики у забезпеченні справедливого правосуддя. З огляду на важливу місію інституту правосуддя – утвердження верховенства права та справедливості – він повинен бути повно і вичерпно врегульованим на законодавчому рівні, що унеможливить довільні інтерпретації його розуміння як в теоретичній площині, так і юрисдикційній практиці. У той же час, аналіз криміногенної ситуації в Україні та практики органів досудового розслідування підтверджує тенденцію до збільшення кількості випадків кримінальних правопорушень, пов'язаних з обігом комп'ютерної інформації, а також діянь, у яких комп'ютерні інформаційні системи є засобами та знаряддями їх учинення або ж використовуються для приховування факту і слідів злочинної діяльності, а також спрямування зусиль правоохоронців на хибні об'єкти. Процеси глобальної інформатизації безпосередньо впливають на криміногенну ситуацію, обумовлюють нові способи і технології злочинних посягань в інформаційному просторі й середовищі комп'ютерних мереж [1].

Звісно, надзвичайно знаковою подією в історії нашої держави стала конституційна реформа щодо правосуддя (2016 р.), втім запит суспільства на проведення нової якісної судової реформи залишається, що відкриває шляхи до модернізації інституту правосуддя в Україні. Проведення відповідної реформи щодо правосуддя в Україні потребує належного наукового обґрунтування, з урахуванням зарубіжної та вітчизняної правової думки, досвіду проведення судових реформ в Україні та за кордоном, а також соціокультурних особливостей нашого народу [1].

На сьогоднішній день основною проблемою удосконалення правоохоронної практики є відсутність дієвих способів зниження інтенсифікації криміногенних загроз. Не дивлячись на те, що Україна ще не перейшла межу європеїзації, в частині захисту системи правосуддя наша держава знаходиться на крок попереду від своїх зарубіжних колег, що підтверджується майже повною унікальністю законодавчого бачення суспільної безпеки діяння, спрямованого на незаконне втручання в автоматизовану систему документообігу суду. Основними причинами виокремлення такого роду діяння у 2009 році було зумовлено низкою чинників, серед яких: 1) забезпечення реалізації положення, викладеного в ст. 126 Конституції України, в якій вказано, що незалежність і недоторканність судді гарантуються Конституцією і законами України, а вплив на суддю у будь-який спосіб забороняється [2]; 2) удосконалення судової системи в світлі її реформування; 3) наявність нестабільного (хоча і незначного) кількісно-якісного показника: у 2013 році було вчинено 1 кримінальне правопорушення, передбачене ст. 376-1 Кримінального кодексу (КК) України, у 2014 – 8, у 2015 – 18, у 2016 – 37, у 2017 – 60, у 2018 – 83, у 2019 – 34, у 2020 – 30, у 2021 – 42, 2023 р. – 31 [3]; 4) прагнення привести кримінальне законодавство у відповідність міжнародним та європейським стандартам захисту системи правосуддя (Рекомендація № R (84) 5 Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів цивільного судочинства, спрямованих на вдосконалення функціонування правосуддя, Висновок №6 (2004) Консультативної ради європейських суддів Ради Європи від 24.11.2004 «Про справедливий судовий розгляд у розумні строки і роль судів у судових процесах з урахуванням альтернативних способів вирішення спорів», Рекомендації R (95) 5 Комітету Міністрів державам-членам щодо запровадження та покращення функціонування систем і процедур оскарження у цивільних і господарських справах, Рекомендація Res (2004) 5 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо перевірки законопроектів, існуючих законів та адміністративної практики на відповідність стандартам, викладеним в Європейській конвенції з прав людини тощо). Однак, незначна кількість кримінальних проваджень, завершених обвинувальним актом й направлення до суду свідчить про процесуальні проблеми, котрі заважають повноцінній реалізації ст. 376-1 КК України на практиці [4].

Така ситуація підтверджує наявність потреби в консолідації зусиль теоретиків та практиків для створення єдиного адекватного підходу, а саме розроблення методики розслідування кримінальних правопорушень передбачених ст. 376-1 КК України. Таким чином, викладене зумовлює необхідність здійснення комплексного наукового дослідження цього питання у світлі останніх реформаційних тенденцій у правоохоронній системі України.

Список використаних джерел

1. Козакевич О. М. Відновний підхід у правосудді в умовах транзитивності. *Visegrad Journal On Human Rights*. 2021. № 3. С. 124–130.
2. Конституція України: Закон від 28 черв. 1996 р. 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
3. Кримінальна ситуація в Україні в умовах війни: основні тенденції. 2022 рік : монографія / авт. кол.: М. Г. Вербенський, О. Г. Кулик, І. В. Наумова та ін. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 388 с.
4. Щербіна А. В. Основні показники кримінально-протиправної діяльності у сфері незаконного втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду. *Наше право*. 2021. № 2. С. 109–116.

Абакумов Олександр Юрійович,
здобувач кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБІЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ

Сучасний стан досудового розслідування корупційних кримінальних правопорушень вимагає використання слідчих (розшукових) дій не ізольовано, а у взаємозв'язку з іншими процесуальними діями у вигляді найбільш оптимальних і доцільних їх комплексів в необхідній послідовності їхньої реалізації, з метою вирішення певних завдань.

Удосконалення процесу розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою залежить від комплексності тактичних прийомів та слідчих (розшукових) дій, яка спрямована на оптимізацію вирішення в ході розслідування тактичних завдань за допомогою концепції тактичних операцій.

Концепція тактичних операцій досліджувалась у наукових працях вчених-криміналістів. В. А. Журавель вважає, що розроблення концепції тактичних операцій як важливого елемента в системі організаційно-тактичних засобів слідчого знаходиться на новому етапі свого розвитку і безперечно потребує проведення подальших досліджень [1, с. 36]. За цими підходами у наукових працях наводяться визначення поняття тактичної операції: як сукупності слідчих